

statečná, nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení. Proto bylo podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 stížnosti vyhověno a uznáno, jak se stalo, ihned v poradě neveřejné.

Čís. 2795.

Pro posouzení objektivní otázky, zda jde o obvinění ze zločinu ve smyslu § 209 tr. zák., nezáleží na doslovu projevu, nýbrž na věcném jeho dosahu (zda jsou vymyšleny skutkové okolnosti, zakládající skutkovou podstatu zločinu).

V subjektivním směru se vyhledává vědomí pachatelovo, že udává křivě jinou osobu ze zločinu u vrchnosti (tvrdí nepravdivé skutečnosti, zakládající křivé udání, proti lepšímu vědomí); otázku, zda tomu tak, jest řešiti s individuálního stanoviska pachatelova.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm I 196/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chrudimi ze dne 13. ledna 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem utržení na cti ve smyslu §u 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil do první stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

D ů v o d y:

Lze přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že pro posouzení objektivní otázky, zda jde o obvinění ze zločinu ve smyslu §u 209 tr. zák., nezáleží na doslovu projevu, nýbrž na věcném jeho dosahu, tudíž na tom, zda jsou vymyšleny skutkové okolnosti, zakládající skutkovou podstatu nějakého zločinu; než z napadeného rozsudku vyplývá, že se těmito právními pravidly též řídil soud první stolice, jenž nespatřuje objektivní skutkovou podstatu §u 209 tr. zák., toliko v jednotlivých nejhrubších výrazech, jako že se prý dopustil soudce »podvodu«, že je »horší než zločinec«, nýbrž přihlíží právě k oněm konkrétním skutečnostem, jež jsou uvedeny v oznámení: »okřiknutí manželky stěžovatelovy, jakož i jeho syna při svědeckém výslechu; nepřesné po případě neúplné protokolování jistých částí svědeckých výpovědí: postup soudce, jenž, prohlásiv původně, že vynese osvobozující rozsudek, rozmysliv si pak věc, postoupil spisy státnímu zastupitelství« a pod. Nalézací soud poukazuje pak obzvláště k místu pozastaveného oznámení, vinícího soudce, že použil nedostačujícího a neúplného svědectví k odsouzení obžalovaného, poněvadž prý chtěl přivoditi rozvrat v jeho rodině, a zdůrazňuje, že ještě při svědeckém výslechu stěžovatel prohlásil, že je viditelné, že soudce ho chtěl odsouditi. Dospívá-li soud na podkladě těchto skutkových zjištění k přesvědčení, že jde o vinění ze zločinu zneužití moci úřední, nelze tomu vytknouti vadnost, vždyť jest přední úřední povinností každého soudce, by s přís-

nou nestranností zjednával zákonům průchod a od nich se libovolně neodchyloval, a je pak na snadě, že by jednání soudce, jenž úmyslně používal nátlaku na svědky a úmyslně nesprávně protokoloval jejich údaje za tím účelem, by straně přivoděním rozvratu v její rodině způsobil škodu, poněvadž c h c e někoho odsouditi pro trestný čin, zakládalo zločin podle §u 101 tr. zák. Snaží-li se stížnost samostatným hodnocením smyslu onoho oznámení a obsahu pozdějších ústních údajů stěžovatelových dovozovati, že šlo o pouhou kritiku laikem třeba ve formě nevhodné, a snaží-li se dovozovati, že vlastně soudce nebyl viněn z vědomě stranického jednání, pouští se pouze do nedovoleného rozboru skutkových zjištění a na nich založeného volného přesvědčení nalézacího soudu o obsahu a smyslu pozastaveného projevu; nedoličuje však tímto brojením žádného z důvodů zmatečnosti v §u 281 tr. ř. uvedených po zákonu. Naproti tomu právem napadá stížnost, dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) po případě 10 §u 281 tr. ř., výrok nalézacího soudu co do subjektivních úvah:

Po stránce subjektivní vyhledává se při zločinu utržení na cti vědomí pachatelovo, že udává křivě jinou osobu ze zločinu u vrchnosti. Tato náležitost, že pachatel proti lepšímu vědomí tvrdil nepravdivé skutečnosti, zakládající křivé udání, musí býti nadevší pochybnost zjištěna a právě v této důležité části selhává napadený rozsudek. Uvádí ovšem ve svých subjektivních úvahách, že obžalovaný musel si při své inteligenci býti vědom toho, jaké důsledky může pro okresního soudce jeho obvinění míti; tímto obratem zjišťuje se pouze zákonný znak »způsobilosti« obvinění, že by mohlo dáti vrchnosti podnět k vyšetřování nebo pátrání proti obviněnému; než náležitosti této vyžaduje zákon jen při »obvinění« podle druhé věty §u 209 tr. zák., ježto však v souzeném případě šlo o udání u vrchnosti (státního zastupitelství a soudu) přímo učiněné, tedy o případ podle první věty §u 209 tr. zák., nebylo třeba o oné způsobilosti zvláště uvažovati; při tom se jen mimochodem připomíná, že § 209 tr. zák. má na mysli vyšetřování trestní, takže tu zajisté nejde o vhodné odůvodnění nalézacího soudu, pokud vědomí stěžovatelovo o možných následcích oznámení vyvozuje z úvahy, že stěžovatel žádal přímo »kárné« potrestání okresního soudce. Než, nehledíc k tomu, není oněmi úvahami ještě zjištěno, že stěžovatel učinil subjektivně oznámení proti lepšímu vědomí. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný má fixní ideu o domnělém na něm spáchaném bezpráví; a prohlašuje ihned na to, že »případně soukromé mínění o tom, že snad jednání okresního soudce bylo nesprávné, nemůže ho zbaviti trestní zodpovědnosti, když je prokázáno, že obvinění byla nepravdivá a chování okresního soudce takového rázu, že z něho nebylo lze nikterak usuzovati na obvinění tak závažná. Toto stanovisko soudu je pochybené; okolnost, že skutková tvrzení obžalovaného byla shledána nepravdivými — čímž dochází k výrazu toliko o b j e k t i v n í jejich nepravdivost — nerozhoduje při řešení otázky subjektivní; rozhodujícím je po této stránce jedině subjektivní dojem, jehož nabyt obžalovaný o jednotlivých úkonech soudcovských, o jednotlivých událostech onoho

hlavního přelíčení pro urážku na cti; právě jeho mínění, jeho nazírání na celou věc je směrodatným pro posouzení jeho subjektivního zavinění a může, pokud následkem neporozumění, omylu, laického nepochopení příkládal jednotlivým úkonům soudcovským bezelstně jiný smysl, vyloučiti vědomí vyhledávané k zločinům utrhání na cti. Nalézací soud nesměl proto pominouti ono soukromé mínění stěžovatelovo, nýbrž bylo na něm, by zkoumal, jak obžalovaný celou věc pojímal a jak na něho působila, a s tohoto individuálního stanoviska obžalovaného, nikoli s jakéhosi vyššího objektivního stanoviska bylo pak řešiti otázku, zda obžalovaný bezelstně usuzoval na tak závažná obvinění čili nic. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek spočívající na mylném právním pojetí po stránce subjektivní za podmínek §u 5 novely k trestnímu řádu zrušiti jako zmatečný již v zasedání neveřejném a uznati, jak se stalo.

Čís. 2796.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Přechovávání jest jednáním pozitivním (deliktem komisivním). Subjektivní skutková podstata zločinu § 13 čís. 1 zákona nevyžaduje úmyslu, ohrožení mír v republice a její vojenskou bezpečnost; stačí vědomí pachatelovo, že drží některou z věcí v §u 13 čís. 1 zákona uvedených, nemaje k tomu úředního povolení; držel-li pachatel věc před i po účinnosti zákona, vyžaduje se ono vědomí i v této době.

Souběh zločinu § 13 čís. 1 zákona s přestupkem § 32 zbroj. pat.

Neznalost předpisu, že pro přechovávání věcí uvedených v § 13 čís. 1 zákona jest třeba úředního povolení, jest právním omylem ve smyslu § 3 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm II 518/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Brně ze dne 25. září 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle §u 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle §u 460 tr. zák. v těchto odsuzujících výrocích jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a zemskému trestnímu soudu v Brně uložil, by věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje při tom i k nezrušenému výroku o přestupku §u 32 zbr. pat., mimo jiné z těchto